

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 13, 2020

Nummer 13, 2020

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:659](#) 14-04-2020

Beslag op de banktegoeden van klaagsters naar aanleiding van rechtshulpverzoek van Libische autoriteiten.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:637](#) 14-04-2020

Is er voldaan aan het bewijsminimum als bedoeld in artikel 342 Sv?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:512](#) 14-04-2020

Verwerping beroep op noodweer.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:658](#) 14-04-2020

Is het taakstrafverbod van toepassing?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:646](#) 14-04-2020

Verschillende bewijsklachten tegen bewezenverklaring van medeplegen oplichting.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:638](#) 14-04-2020

Heeft verdachte 'aangezet tot gewelddadig optreden tegen personen van Armeense afkomst wegens hun ras'?

Annotatie

[Poging zware mishandeling: noodweer? Commentaar bij Hoge Raad 14 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:512.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Aanzetten tot gewelddadig optreden tegen Armeniërs. Commentaar bij Hoge Raad 14 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:638.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Bewijsminimum: schennis van eerbaarheid op een plaats, voor openbaar verkeer bestemd? Commentaar bij HR 14 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:637.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

**Poging zware mishandeling: noodweer? Commentaar bij
Hoge Raad 14 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:512.**

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie poging tot zware mishandeling is bewezen verklaard, over de verwerping door het hof van het beroep op noodweer.

Het hof heeft, voor zover van belang, overwogen dat het op grond van de stukken in het dossier en het verhandelde ter terechtzitting uitgaat van de volgende feiten en omstandigheden.

De verdachte verbleef op 16 juni 2016 in de woning van zijn tante, waar ook de vriend van zijn tante, het slachtoffer verbleef. Op een gegeven moment liep de verdachte naar de badkamer, waar het slachtoffer op dat moment aan het douchen was. De verdachte en het slachtoffer kregen onenigheid over het gebruik van de badkamer c.q. douche. De verdachte liep vervolgens terug naar zijn slaapkamer. Kort daarop liep het slachtoffer ook naar de slaapkamer van de verdachte. Op dat moment ontstond een woordenwisseling tussen de verdachte en het slachtoffer. Het slachtoffer stond in de slaapkamer en sloeg de verdachte. De verdachte pakte hierop vanaf een kledingkast in zijn slaapkamer een keukenmes (met een punt en een lemmet van ongeveer 15 centimeter) en raakte het slachtoffer met dit keukenmes in diens linkeronderarm. Het slachtoffer liep daardoor een wond met een lengte van vier centimeter in zijn linkeronderarm op, die is gehecht met vijf hechtingen. Het geconstateerde letsel past volgens de forensisch arts die het slachtoffer heeft onderzocht goed bij het steken met een mes.

De raadsman heeft het verweer gevoerd dat de verdachte uit noodweer heeft gehandeld en de verdachte derhalve dient te worden ontslagen van alle rechtsvervolging. Het slachtoffer heeft de confrontatie met de verdachte gezocht en hem geslagen. Daardoor was sprake van een ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding waartegen de verdachte zich moest verdedigen. Hij was niet tegen het slachtoffer opgewassen en hij kon geen kant op. Onder die omstandigheden mocht hij zich met een mes verweren, aldus de raadsman.

Het hof overweegt dat voor een geslaagd beroep op noodweer vereist is dat sprake is van verdediging van het eigen of een anders lijf, eerbaarheid of goed tegen een ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding, waarbij de wijze van verdediging dient te voldoen aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. Naar het oordeel van het hof was, op het moment dat het slachtoffer de verdachte sloeg, sprake van een ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding van de zijde van het slachtoffer, waartegen de verdachte zich mocht verdedigen. Het door de verdachte toegepaste geweld, namelijk het steken met een keukenmes, stond echter in geen enkele verhouding tot de ernst van de aanranding en was derhalve disproportioneel. Het beroep op noodweer kan derhalve niet slagen.

De Hoge Raad overweegt dat indien door of namens de verdachte een beroep op noodweer, noodweerexces of putatieve noodweer is gedaan, de rechter een gemotiveerde beslissing moet geven op dat verweer. Dan zal hij moeten onderzoeken of aan de voorwaarden voor de aanvaarding van dat verweer is voldaan. In dat verband kan betekenis toekomen aan de inhoud en indringendheid van de door of namens de verdachte aangevoerde argumenten. Bij de beoordeling van het beroep kunnen nauwkeurige en consistente feitelijke vaststellingen van belang zijn, waarbij de rechter de last tot het aannemelijk maken van die feitelijke grondslag niet uitsluitend op de verdachte mag leggen. Als de rechter het beroep verwerpt, dient hij duidelijk te maken of hij de door of namens de verdachte aan het verweer ten grondslag gelegde feitelijke toedracht niet aannemelijk geworden acht, dan wel of die toedracht het beroep niet kan doen slagen.

In het voor noodweer geldende vereiste dat de gedraging is 'geboden door de noodzakelijke verdediging' worden zowel de zogenoemde subsidiariteits- als de proportionaliteitseis tot uitdrukking gebracht. Deze met elkaar samenhangende en niet altijd scherp te onderscheiden eisen hebben betrekking op de vraag of de verdediging tegen de aanranding noodzakelijk was, respectievelijk op de vraag of de gekozen wijze van verdediging tegen de aanranding geboden was. De proportionaliteitseis strekt ertoe om niet ook dan een gedraging straffeloos te doen zijn als zij – als verdedigingsmiddel – niet in redelijke verhouding staat tot de ernst van de aanranding. De in dat verband – tot terughoudendheid nopen – maatstaf luidt of de gedraging als verdedigingsmiddel niet in onredelijke verhouding staat tot de ernst van de aanranding. De keuze van het verdedigingsmiddel en de wijze waarop het is gebruikt, staan bij de beoordeling van de proportionaliteit centraal. Zo staat in beginsel het met kracht toebrengen van een diepe, potentieel dodelijke steekwond niet in verhouding met een aanval die bestaat uit het slaan met de blote handen dan wel een vuist (vgl. ECLI:NL:HR:2016:456).

De Hoge Raad overweegt dat het hof onder meer heeft vastgesteld dat de verdachte eerst door de aangever geslagen is en dat de verdachte vervolgens de aangever met een keukenmes in diens arm gestoken heeft. Het hof heeft geoordeeld dat weliswaar op het moment van het

slaan door de aangever sprake was van een ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding van de verdachte door de aangever waartegen de verdachte zich mocht verdedigen, maar dat de verdachte geen beroep op noodweer toekomt omdat niet voldaan is aan de proportionaliteitseis. Daartoe heeft het hof overwogen dat het steken met een keukenmes door de verdachte 'in geen enkele verhouding' tot 'de ernst van de aanranding' stond. De Hoge Raad oordeelt dat dat oordeel, in het licht van wat hiervoor is vooropgesteld en wat ter terechtzitting in hoger beroep door de verdediging is aangevoerd over de ernst van de door de aangever begane aanranding en de situatie waarin de verdachte op dat moment verkeerde, waarvan het hof de juistheid deels in het midden heeft gelaten, niet zonder meer begrijpelijk is.

ANNOTATIE

**Aanzetten tot gewelddadig optreden tegen Armeniërs.
Commentaar bij Hoge Raad 14 april 2020,
ECLI:NL:HR:2020:638.*****mr. J.H.J. Verbaan***

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie in het openbaar mondeling aanzetten tot gewelddadig optreden tegen mensen wegens hun ras, artikel 137d Sr, is bewezen verklaard, onder meer dat de bewezenverklaring onvoldoende met redenen is omkleed, voor zover is bewezen verklaard dat de verdachte heeft aangezet tot gewelddadig optreden tegen personen van Armeense afkomst wegens hun ras.

Het hof heeft voorts in aanvulling op de bewezenverklaring van het hof ten aanzien van de bewezenverklaring overwogen dat de raadsman ter zitting van het hof integrale vrijspraak heeft bepleit. Hij heeft hiertoe aangevoerd dat de verweten uitlatingen objectief moeten worden beoordeeld. Ten eerste valt op dat in de gedane aangiften geen melding wordt gemaakt van deze specifieke in de tenlastelegging vermelde uitlatingen. Ook blijkt uit die aangiften niet dat de aangevers in angst zouden leven als gevolg van de door verdachte gedane uitlatingen. Verder is het volgens de raadsman zo dat verdachte heeft bedoeld te ageren tegen de bezetter van de regio Karabach en niet tegen alle Armeniërs wegens hun ras. Door daaraan de uitleg te geven dat verdachte met zijn uitlatingen heeft bedoeld te zeggen dat alle Armeniërs moeten worden omgebracht, is onterecht sprake van een extensieve interpretatie van zijn woorden, aldus de raadsman. Een dergelijke interpretatie kan, naar de mening van de raadsman, in het strafrecht niet aan de orde zijn en kan evenmin leiden tot een bewezenverklaring omdat er geen (objectieve) steun in het dossier voor aanwezig is.

Het hof overweegt hierover dat verdachte als spreker optrad tijdens een demonstratie die gericht was tegen het monument ter nagedachtenis van de Armeense genocide op het terrein van de Armeense Kerk te Almelo. Het doel waarvoor de demonstratie was aangevraagd en georganiseerd, was dus niet dat er zou worden geprotesteerd tegen de bezetting van het gebied Karabach in Azerbeidzjan. De demonstratie had duidelijk een andere reden en context. Verdachte heeft zijn uitlatingen 'Karabach zal het graf van de Armeniërs worden', eigener

beweging en op een door hem zelf gekozen moment gedaan zonder dat daarvoor een directe aanleiding was. Dat zijn uitlatingen anders moeten worden uitgelegd dan gericht tegen de Armeniërs, is een uitleg van de raadsman die geen steun vindt in de feiten. Dat verdachte met zijn uitlatingen uitsluitend zou hebben bedoeld te ageren tegen de bezetting van Karabach en dat zijn uitlatingen aldus moeten worden begrepen, heeft verdachte zelf niet met zoveel woorden verklaard. Ook anderszins is niet gebleken of aannemelijk geworden dat verdachte zijn uitlatingen exclusief adresseerde aan de bezetter van Karabach. De stelling van de raadsman dat verdachte niet sprak over de Armeniërs, maar over de bezetter, vindt geen steun in het dossier.

Verdachte heeft ter zitting van het hof overigens aangevoerd dat het publiek het initiatief heeft genomen tot het scanderen van de ten laste gelegde woorden en dat hij is meegegaan met het publiek bij het herhalen van die ten laste gelegde bewoordingen. Uit de ter zitting van het hof getoonde beeld- en geluidsopnamen van het optreden van verdachte tijdens de bijeenkomst in Almelo, is door het hof waargenomen dat verdachte als eerste de woorden 'Karabach zal het graf van de Armeniërs worden' in de Turkse taal uitsprak en dat het publiek die woorden vervolgens herhaalde waarop verdachte met gebalde vuist en met stemverheffing dezelfde tekst nogmaals scandeerde en het publiek daar weer op reageerde. Er was daarbij naar het oordeel van het hof sprake van een gezochte en opzweepende interactie door verdachte met het in grote getale aanwezige publiek dat 'slechts' was samengekomen om te protesteren tegen het monument tegen de genocide in Armenië.

De Hoge Raad haalt artikel 137d Sr aan en overweegt dat de tenlastelegging op die bepaling is toegesneden en daarom aangenomen moet worden dat het in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende begrip 'aangezet tot gewelddadig optreden' is gebruikt in de betekenis die dat begrip heeft in die bepaling. De Hoge Raad overweegt dat het hof vastgesteld heeft dat de verdachte als spreker tijdens een demonstratie ten overstaan van publiek bij herhaling in de Turkse taal heeft gescandeerd 'Karabağ Ermeniye mezar olacak', welke woorden het hof feitelijk en, mede gelet op de door het hof als bewijs gebruikte verklaring van de verdachte ter terechtzitting, niet onbegrijpelijk heeft opgevat als in de Nederlandse vertaling te luiden: 'Karabach zal het graf van de Armeniërs worden' en, evenzeer niet onbegrijpelijk, de betekenis heeft gegeven dat zij zijn gericht tegen alle Armeniërs. Het hof heeft geoordeeld dat deze uitlating van de verdachte naar inhoud en strekking het aanzetten tot gewelddadig optreden tegen Armeniërs wegens hun ras oplevert en dat zijn opzet hierop was gericht, waarbij het hof ook de in de bewijsoverwegingen nader omschreven context heeft betrokken. De Hoge Raad oordeelt dat dat oordeel geen blijk geeft van een onjuiste rechtsopvatting en niet onbegrijpelijk is. De bewezenverklaring is dan ook naar de eis der wet met redenen omkleed.

ANNOTATIE

Bewijsminimum: schennis van eerbaarheid op een plaats, voor openbaar verkeer bestemd? Commentaar bij HR 14 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:637.***mr. J.H.J. Verbaan***

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie poging tot zware mishandeling en schennis van de eerbaarheid op een plaats, voor het openbaar verkeer bestemd is bewezen verklaard, dat het oordeel van het hof dat is voldaan aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv van een onjuiste rechtsopvatting getuigt dan wel onbegrijpelijk is.

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring verder overwogen dat de aangeefster verklaard heeft dat zij op 12 maart 2017 met de hond van haar dochter over straat liep. Zij zag een man op de hoek van de straat staan. De man vroeg haar of zij een doekje voor hem had omdat hij had geplast. Aangeefster zag toen dat de man een parkajas aan had die aan de voorkant open was. Hij had een donkerblauwe trainingsbroek aan met een witte streep en zijn trainingsbroek zat omlaag. Zij zag zijn blote geslachtsdeel en zijn blote ballen die over de trainingsbroek hingen. De blote penis was in een erectie. De man riep nog verschillende dingen naar aangeefster. Aangeefster heeft hem gewaarschuwd en is vervolgens in de richting van het huis van haar dochter gelopen. Toen de man uit het zicht was, heeft zij de politie gebeld. Vervolgens heeft zij haar echtgenoot gebeld. Zij heeft als signalement van deze persoon opgegeven: een man van tussen de 25 en 30 jaar oud met een donker antraciet grijze parkajas van katoen aan met twee touwtjes onderaan de boord en een rits en capuchon en een donkerblauwe trainingsbroek met een witte enkele brede streep en donkere sportschoenen aan. Wanneer verbalisanten korte tijd later ter plaatse komen, treffen zij in de directe nabijheid van de plaats-delict een man aan die volledig aan het door aangeefster opgegeven signalement voldoet.

Op grond van het bepaalde in artikel 342 lid 2 Sv is de enkele verklaring van een getuige, in dit geval aangeefster, onvoldoende om tot een bewezenverklaring te kunnen komen. De verklaring moet voldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. Het hof is van oordeel dat het dossier voldoende steunbewijs bevat om tot een bewezenverklaring te komen, gelet op het

feit dat verdachte, met dit specifieke signalement, korte tijd na de schennis in de directe nabijheid van de plaats-delict door de politie is aangetroffen.

De Hoge Raad overweegt dat volgens het tweede lid van artikel 342 Sv – dat de tenlastelegging in haar geheel betreft en niet een onderdeel daarvan – het bewijs dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend kan worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling strekt ter waarborging van de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing, in die zin dat zij de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen als de door één getuige gereleveerde feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval. De Hoge Raad kan daarom geen algemene regels geven over de toepassing van artikel 342 lid 2 Sv, maar daaromtrent slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het beslissen van concrete gevallen. Opmerking verdient nog dat het bij de in cassatie aan te leggen toets of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, van belang kan zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd (vgl. ECLI:NL:HR:2010:BM2452).

De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof in deze zaak dat de verdachte het ten laste gelegde heeft begaan niet alleen kan worden aangenomen op grond van hetgeen de aangeefster heeft verklaard, maar dat de door haar vermelde feiten en omstandigheden voldoende steun vinden in nader aangeduid ander bewijsmateriaal, niet zonder meer begrijpelijk is. Voor dergelijke steun volstaan immers niet de door het hof in dit verband in aanmerking genomen aanwezigheid van de verdachte in de nabijheid van de beweerd plaats delict kort nadat het ten laste gelegde voorval zich had voorgedaan, terwijl dat niet anders wordt door de enkele omstandigheid dat de aangeefster kort na het ten laste gelegde voorval telefonisch contact heeft gezocht met de politie en met haar echtgenoot.

RECHTSPRAAK

Verskillende bewijsklachten tegen bewezenverklaring van medeplegen oplichting.

Verskillende bewijsklachten tegen bewezenverklaring van medeplegen oplichting.

Advocaat-generaal T.N.B.M. Spronken heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest voor zover het de beslissing over feit 1 en de strafoplegging betreft.

Cassatiemiddelen

Het cassatiemiddel klaagt (i) over het oordeel van het hof dat, in afwijking van wat door de raadsman in hoger beroep is aangevoerd, de verklaring van [betrokkene 5] dat op 11 november 2012 een voorbespreking bij en in de aanwezigheid van de verdachte heeft plaatsgehad, betrouwbaar is en voor het bewijs kan worden gebruikt, (ii) over het oordeel van het hof dat, in afwijking van wat door de raadsman in hoger beroep is aangevoerd, de verdachte het merk van de vrachtwagens aan medeverdachte [medeverdachte 2] heeft doorgegeven en (iii) dat het hof bij de bewijsvoering de door [betrokkene 5] afgelegde verklaring ten aanzien van het doorgeven van het merk van de vrachtwagens aan medeverdachte [medeverdachte 2] heeft gedenatureerd.

Beoordeling Hoge Raad

Het is voorbehouden aan de rechter die over de feiten oordeelt, om voor het bewijs te bezigen wat deze uit een oogpunt van betrouwbaarheid daartoe dienstig voorkomt en datgene terzijde te stellen wat deze voor het bewijs van geen waarde acht. De motiveringsplicht van de tweede volzin van artikel 359 lid 2 Sv doet niet af aan het uitgangspunt dat de selectie en waardering van het beschikbare feitenmateriaal is voorbehouden aan de feitenrechter. Wel brengt die bepaling mee dat de feitenrechter in een aantal gevallen zijn beslissing nader zal dienen te motiveren. Dat is onder meer het geval indien door of namens de verdachte een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt is ingenomen ten aanzien van het gebruikte bewijsmateriaal.

Omtrent de aan de mate van motivering te stellen eisen komt onder meer betekenis toe aan de

inhoud en indringendheid van de aangevoerde argumenten. De motiveringsplicht gaat voorts niet zo ver dat bij de niet-aanvaarding van een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt op ieder detail van de argumentatie moet worden ingegaan (vgl. HR 11 april 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU9130).

(i)

Het hof heeft, in afwijking van wat door de raadsman in hoger beroep is aangevoerd, de verklaring van [betrokkene 5] dat op 11 november 2012 een voorbespreking bij en in de aanwezigheid van de verdachte heeft plaatsgehad, betrouwbaar geacht en voor het bewijs gebruikt. Het hof heeft geoordeeld dat [betrokkene 5] geloofwaardig is en zijn verklaring betrouwbaar. Daarbij heeft het hof in aanmerking genomen dat de verklaring van [betrokkene 5] op hoofdpunten steun vindt in historische verkeersgegevens inclusief mastlocatiegegevens, in de verklaring van [betrokkene 1], in de verklaringen van [betrokkene 9] en in die van [betrokkene 2], die net zoals [betrokkene 5] en [betrokkene 1] (ook) zichzelf heeft belast. Door de verklaring van [betrokkene 5] over de voorbespreking voor het bewijs te gebruiken heeft het hof kennelijk geoordeeld dat de door de verdediging aangevoerde omstandigheden dat de verklaring van [betrokkene 1] en de zendmastgegevens van diens telefoon het gewraakte onderdeel van de verklaring van [betrokkene 5] niet ondersteunen, aan de betrouwbaarheid van de betreffende verklaring van [betrokkene 5] niet afdoen. Dat oordeel is, mede gelet op hetgeen onder 2.3 is vooropgesteld, niet onbegrijpelijk. Het verweer vindt aldus in de bewijsvoering een afdoende weerlegging. Tot een nadere motivering was het hof, ook op grond van artikel 359 lid 2 Sv, niet gehouden. Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

(ii)

Voor zover het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat, in afwijking van wat door de raadsman in hoger beroep is aangevoerd, het de verdachte is geweest die het merk van de vrachtwagens aan medeverdachte [medeverdachte 2] heeft doorgegeven, faalt het eveneens. Het hof heeft het standpunt dat de verdachte het merk van de vrachtwagens niet aan [medeverdachte 2] heeft doorgegeven, gemotiveerd verworpen en heeft daartoe overwogen dat de omstandigheid dat een van de telefoonnummers die bij de verdachte in gebruik waren – het telefoonnummer [telefoonnummer 3] – op 11 november 2012 alleen met een telefoonnummer dat in gebruik was bij [betrokkene 5] contact heeft gehad, zonder meer niet voldoende is voor een ander oordeel. In aanmerking genomen dat deze overweging niet onverenigbaar is met de door de raadsman aangevoerde omstandigheid dat uit onderzoek naar alle bekende door de verdachte in gebruik zijnde telefoonnummers in de periode van 10 november 2012 tot en met 14 november 2012 is gebleken dat de verdachte, met uitzondering

van [betrokkene 5], geen contact met medeverdachten heeft gehad, terwijl de aangevoerde omstandigheid de mogelijkheid onverlet laat dat de verdachte op andere wijze dan door direct telefonisch contact de gegevens heeft doorgegeven aan genoemde [medeverdachte 2], is dat oordeel niet onbegrijpelijk.

(iii)

Ook voor zover het cassatiemiddel klaagt dat het hof bij de bewijsvoering de door [betrokkene 5] bij de politie afgelegde verklaring heeft gedenatureerd, faalt het. Blijkens de bewijsmiddelen, heeft [betrokkene 5] op de door een verbalisant aan hem gestelde vraag hoe hij weet dat de gestolen kentekenplaten overeenkwamen met het merk van het voertuig, verklaard dat ‘(...) [medeverdachte 2] [dat] speciaal aan [verdachte] [heeft] gevraagd. Om wat voor merk auto’s het ging’. Door in zijn bewijsoverweging te overwegen dat de verdachte het merk van de vrachtauto’s aan [medeverdachte 2] heeft doorgegeven voor het regelen van gestolen kentekenplaten, heeft het hof aan die verklaring geen andere betekenis gegeven dan de betekenis die [betrokkene 5] daaraan kennelijk heeft bedoeld te geven. Het hof heeft, in het bijzonder gelet op de door [betrokkene 5] bij de politie afgelegde verklaring in haar geheel, onder meer inhoudende dat de verdachte aan [betrokkene 5] heeft doorgegeven dat de chauffeur van de Mercedes|trekker niet moest doorrijden naar de losplaats in verband met het in die Mercedes aanwezige track-and-tracesysteem, de verdachte de chauffeur opdracht heeft gegeven om in plaats daarvan naar de parkeerplaats bij het tankstation in Maartensdijk, waar de kentekenplaten zijn omgewisseld, te rijden om daar de oplegger om te koppelen en gelet het bewijsmiddel, inhoudende dat de verdachte op 8 december 2012 bij [betrokkene 5] navraag heeft gedaan of de kentekenplaten wel waren omgewisseld, aan de bedoelde verklaring van [betrokkene 5] de betekenis kunnen toekennen dat de verdachte het merk van de vrachtauto’s heeft doorgegeven aan [medeverdachte 2], terwijl hij wist dat [medeverdachte 2] gestolen kentekenplaten zou regelen.

Het cassatiemiddel faalt.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:646

Zaaknummer: 18/02879

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verwerping beroep op noodweer.

Verwerping beroep op noodweer.

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping door het hof van het beroep op noodweer.

Indien door of namens de verdachte een beroep op noodweer, noodweerexces of putatieve noodweer is gedaan, moet de rechter een gemotiveerde beslissing geven op dat verweer. Dan zal hij moeten onderzoeken of aan de voorwaarden voor de aanvaarding van dat verweer is voldaan. In dat verband kan betekenis toekomen aan de inhoud en indringendheid van de door of namens de verdachte aangevoerde argumenten.

Bij de beoordeling van het beroep kunnen nauwkeurige en consistente feitelijke vaststellingen van belang zijn, waarbij de rechter de last tot het aannemelijk maken van die feitelijke grondslag niet uitsluitend op de verdachte mag leggen.

Als de rechter het beroep verwerpt, dient hij duidelijk te maken of hij de door of namens de verdachte aan het verweer ten grondslag gelegde feitelijke toedracht niet aannemelijk geworden acht, dan wel of die toedracht het beroep niet kan doen slagen.

In het voor noodweer geldende vereiste dat de gedraging is ‘geboden door de noodzakelijke verdediging’ worden zowel de zogenoemde subsidiariteits- als de proportionaliteitseis tot uitdrukking gebracht. Deze met elkaar samenhangende en niet altijd scherp te onderscheiden eisen hebben betrekking op de vraag of de verdediging tegen de aanranding noodzakelijk was, respectievelijk op de vraag of de gekozen wijze van verdediging tegen de aanranding geboden was.

De proportionaliteitseis strekt ertoe om niet ook dan een gedraging straffeloos te doen zijn als zij – als verdedigingsmiddel – niet in redelijke verhouding staat tot de ernst van de aanranding. De in dat verband – tot terughoudendheid nopen – maatstaf luidt of de gedraging als verdedigingsmiddel niet in onredelijke verhouding staat tot de ernst van de aanranding. De keuze van het verdedigingsmiddel en de wijze waarop het is gebruikt, staan bij de beoordeling van de proportionaliteit centraal. Zo staat in beginsel het met kracht toebrengen van een diepe, potentieel dodelijke steekwond niet in verhouding met een aanval

die bestaat uit het slaan met de blote handen dan wel een vuist (vgl. HR 22 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:456).

Het hof heeft onder meer vastgesteld dat de verdachte eerst door de aangever is geslagen en dat de verdachte vervolgens de aangever met een keukenmes in diens arm heeft gestoken.

Het hof heeft geoordeeld dat weliswaar op het moment van het slaan door de aangever sprake was van een ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding van de verdachte door de aangever waartegen de verdachte zich mocht verdedigen, maar dat de verdachte geen beroep op noodweer toekomt omdat niet voldaan is aan de proportionaliteitseis. Daartoe heeft het hof overwogen dat het steken met een keukenmes door de verdachte 'in geen enkele verhouding' tot 'de ernst van de aanranding' stond. Dat oordeel is niet zonder meer begrijpelijk in het licht van wat hiervoor is vooropgesteld en wat ter terechtzitting in hoger beroep door de verdediging is aangevoerd over de ernst van de door de aangever begane aanranding en de situatie waarin de verdachte op dat moment verkeerde, waarvan het hof de juistheid deels in het midden heeft gelaten.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:512

Zaaknummer: 18/05143

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R. Pothast

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Is er voldaan aan het bewijsminimum als bedoeld in artikel 342 Sv?

Is er voldaan aan het bewijsminimum als bedoeld in artikel 342 Sv?

Het cassatiemiddel klaagt dat het oordeel van het hof dat is voldaan aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv getuigt van een onjuiste rechtsopvatting dan wel onbegrijpelijk is.

Volgens het tweede lid van artikel 342 Sv – dat de tenlastelegging in haar geheel betreft en niet een onderdeel daarvan – kan het bewijs dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling strekt ter waarborging van de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing, in die zin dat zij de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen als de door één getuige gereleveerde feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval. De Hoge Raad kan daarom geen algemene regels geven over de toepassing van artikel 342 lid 2 Sv, maar daaromtrent slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het beslissen van concrete gevallen. Opmerking verdient nog dat het bij de in cassatie aan te leggen toets of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, van belang kan zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd (vgl. HR 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM2452).

In deze zaak is het oordeel van het hof dat het bewijs dat de verdachte het ten laste gelegde heeft begaan niet alleen kan worden aangenomen op grond van hetgeen de aangeefster heeft verklaard, maar dat de door haar vermelde feiten en omstandigheden voldoende steun vinden in nader aangeduid ander bewijsmateriaal, niet zonder meer begrijpelijk. Voor dergelijke steun volstaan immers niet de door het hof in dit verband in aanmerking genomen aanwezigheid van de verdachte in de nabijheid van de beweerd plaats delict kort nadat het ten laste gelegde voorval zich had voorgedaan, terwijl dat niet anders wordt door de enkele omstandigheid dat de aangeefster kort na het ten laste gelegde voorval telefonisch contact heeft gezocht met de politie en met haar echtgenoot.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:637

Zaaknummer: 19/00545

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: C.C. Polat

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Heeft verdachte ‘aangezet tot gewelddadig optreden tegen personen van Armeense afkomst wegens hun ras’?

Heeft verdachte ‘aangezet tot gewelddadig optreden tegen personen van Armeense afkomst wegens hun ras’?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat de bewezenverklaring onvoldoende met redenen is omkleed, voor zover is bewezen verklaard dat de verdachte ‘heeft aangezet tot gewelddadig optreden tegen personen van Armeense afkomst wegens hun ras’.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 137d Sr. Daarom moet worden aangenomen dat het in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende begrip ‘aangezet tot gewelddadig optreden’ is gebruikt in de betekenis die dat begrip heeft in die bepaling.

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte als spreker tijdens een demonstratie ten overstaan van publiek bij herhaling in de Turkse taal heeft gescandeerd ‘Karabağ Ermeniye mezar olacak’, welke woorden het hof feitelijk en, mede gelet op de door het hof als bewijs gebruikte verklaring van de verdachte ter terechtzitting, niet onbegrijpelijk heeft opgevat als in de Nederlandse vertaling te luiden: ‘Karabach zal het graf van de Armeniërs worden’ en, evenzeer niet onbegrijpelijk, de betekenis heeft gegeven dat zij zijn gericht tegen alle Armeniërs. Het hof heeft geoordeeld dat deze uitspraak van de verdachte naar inhoud en strekking het aanzetten tot gewelddadig optreden tegen Armeniërs wegens hun ras oplevert en dat zijn opzet hierop was gericht, waarbij het hof ook de in de bewijsoverwegingen nader omschreven context heeft betrokken. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. De bewezenverklaring is dan ook naar de eis der wet met redenen omkleed.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:638

Zaaknummer: 18/04945

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: V.A. Groeneveld

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Is het taakstrafverbod van toepassing?

Is het taakstrafverbod van toepassing?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het in artikel 22b Sr bedoelde verbod tot oplegging van een taakstraf van toepassing is.

De verdachte is ter zake van ‘overtreding van artikel 107, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994’ (hierna: WWV 1994) veroordeeld tot hechtenis voor de duur van twee weken.

Overtreding van artikel 107 lid 1 WWV 1994 is op grond van artikel 177 lid 1 WWV 1994 in verbinding met artikel 178 lid 2 WWV 1994 strafbaar gesteld als overtreding. Gelet hierop getuigt het oordeel van het hof dat het taakstrafverbod van artikel 22b lid 2 Sr van toepassing is van een onjuiste rechtsopvatting. Het toepassingsbereik van artikel 22b lid 2 Sr is immers beperkt tot veroordelingen voor een misdrijf.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:658

Zaaknummer: 18/04642

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: prof. mr. J.S. Nan en Vromen, S.A.H. S.A.H. Vromen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beslag op de banktegoeden van klaagsters naar aanleiding van rechtshulpverzoek van Libische autoriteiten.

Beslag op de banktegoeden van klaagsters naar aanleiding van rechtshulpverzoek van Libische autoriteiten.

De cassatiemiddelen klagen in het bijzonder over de motivering van het oordeel van de rechtbank dat de inhoud van het rechtshulpverzoek van de Libische autoriteiten niet aan de klaagsters bekend wordt gemaakt. De cassatiemiddelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

De maatstaf om geen toepassing te geven aan artikel 23 lid 5 Sv is of het onderzoek ‘ernstig wordt geschaad’. Uit de overwegingen van de rechtbank blijkt niet dat zij deze maatstaf heeft aangelegd. De cassatiemiddelen klagen daarover terecht.

Dit behoeft echter op grond van het volgende niet tot cassatie te leiden. Namens de klaagsters, die niet onkundig zijn gebleven van de omstandigheid dat een rechtshulpverzoek is gedaan en die tezamen met hun raadsman aanwezig waren bij de behandeling van het door hen gedane beklag door de rechtbank in raadkamer, zijn ter zitting verschillende klachten naar voren gebracht. De rechtbank heeft overwogen dat zij bij de beoordeling daarvan ‘uitsluitend de stukken heeft betrokken waarvan de vertrouwelijkheid niet was gevraagd door de Libische autoriteiten’. Daarin ligt besloten dat de rechtbank bij de beoordeling niet de inhoud van het rechtshulpverzoek heeft betrokken. Vervolgens heeft zij alle klachten besproken en gemotiveerd vastgesteld dat is voldaan aan de voorwaarden die in artikel 13a WOTS aan beslagneming zijn gesteld. Gelet hierop hebben de klaagsters onvoldoende belang bij vernietiging van de bestreden beschikking en terugwijzing van de zaak naar de rechtbank.

De Hoge Raad verwerpt de beroepen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:659

Zaaknummer: 19/02302

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M. Kuijer

Advocaten: Sitsen, J.M. J.M. Sitsen

Wetsartikelen: